

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

ปัจจุบันสังคมกล่าวถึงเรื่องคุณภาพกันเกือบทุกวงการ ประชาชนจึงมีความสนใจกับทางเลือกในการรับบริการและผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพที่ดีกว่ามากขึ้น ผู้ผลิตจึงต้องให้ความสำคัญต่อคุณภาพการบริการหรือประสิทธิภาพการผลิต เพื่อให้ผลที่เกิดขึ้นสอดคล้องกับความต้องการของลูกค้ามากยิ่งขึ้น หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาซึ่งมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาหรือเรียกว่าหน่วยผลิต ซึ่งหลายคนมองว่าเป็นกระบวนการหนึ่งของการพัฒนาที่ยังไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เป็นไปอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว จึงทำให้เกิดกระแสการปฏิรูปการศึกษาขึ้น เพื่อเป็นแรงผลักดันที่มุ่งเน้นให้คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาไปสู่เศรษฐกิจยุคใหม่ ที่มีการใช้ความรู้และนวัตกรรมเป็นปัจจัยหลักในการผลิตและพัฒนา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1, 2549:1)

การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของบุคคลและสังคมมีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาคนซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 ระบุว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และมาตรา 81 ระบุว่า รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม เป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาจึงมุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ “เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้คู่คุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข” (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา, 2544ก:1)

การจัดการศึกษาของประเทศไทยนั้น เอกชนได้เข้ามามีบทบาทสำคัญยิ่งในการให้บริการการศึกษาเพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐมาโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่รัฐไม่สามารถจัดได้หรือจัดได้ไม่เพียงพอ อันเนื่องมาจากข้อจำกัดทางด้านทรัพยากรของรัฐ ดังนั้นเอกชนจะเป็นผู้ลงทุนและดำเนินการเองภายใต้ศักยภาพของแต่ละแห่ง จึงมีรูปแบบการจัดการศึกษาที่หลากหลายตามความต้องการของผู้เรียนซึ่งมีความแตกต่างกันมากทั้ง ในด้านคุณภาพที่มีทั้งโรงเรียนที่มีคุณภาพเยี่ยมเป็นที่ยอมรับของสังคม โรงเรียนที่มีทั้งขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก และมีโรงเรียนเอกชนส่วนหนึ่งมีปัญหาลุप्तรรคต่าง ๆ เช่น โรงเรียนขาดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและบางแห่งให้ความสำคัญเรื่องคุณภาพน้อย รายได้ของโรงเรียนไม่เพียงพอต่อการจัดการศึกษาอย่างมี

คุณภาพ มีการบรรจุและถอดถอนครูบ่อยเนื่องมาจากครูโรงเรียนเอกชนย้ายระหว่างโรงเรียนเอกชนด้วยกันและภาครัฐเรียกบรรจุครูระหว่างปีการศึกษา มาตรฐานการพัฒนาและสอนไม่ตรงตามความสามารถ/คุณวุฒิ มาตรฐานขวัญและกำลังใจเนื่องมาจากได้รับค่าตอบแทนและสวัสดิการต่ำ นักเรียนขาดระเบียบวินัย ขาดคุณธรรมจริยธรรมเนื่องมาจากค่านิยมที่ชอบสบาย ไม่สนใจในการเรียนประกอบกับวัฒนธรรมต่างชาติได้หลั่งไหลเข้ามา มาก รวมทั้งขาดการสนับสนุนจากรัฐทั้งในด้านงบประมาณในการลงทุนสื่อการเรียนการสอน การบริหารและจัดการศึกษาของเอกชนยังไม่เป็นอิสระอย่างแท้จริง (สืบค้นจาก<http://www.bps.moe.go.th/opsoc/work2/SC/P.htm>)

การจัดการศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ถือได้ว่าเป็นรูปแบบการจัดการศึกษาในโรงเรียนที่แตกต่างจากรูปแบบการจัดการศึกษาในโรงเรียนในภูมิภาคอื่นของประเทศ เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ประชาชนส่วนใหญ่ยึดมั่นในการดำรงชีวิตตามวิถีอิสลามที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ ส่งผลให้การสอนศาสนาอิสลามแก่ประชาชนทุกวัยเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ผู้ปกครองนักเรียนในพื้นที่นิยมส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เพื่อให้บุตรหลานของตนมีโอกาสเรียนรู้และสามารถปฏิบัติตนตามหลักศาสนาอิสลามพร้อมกับวิชาสามัญ ให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะเพียงพอที่จะดำรงตนเป็นคนดี มีคุณธรรม และมีหน้าที่การงานที่ดี ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นสถานศึกษาเอกชนและอยู่ในบริบทการจัดการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ชุมชนส่วนใหญ่คาดหวังให้โรงเรียนมีการจัดการศึกษาและมีวิธีดำเนินงานตามหลักศาสนาอิสลาม มีวัฒนธรรมและค่านิยมตามบริบทของชุมชน และสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

(กระทรวงศึกษาธิการ, 2548: 8)

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจะได้รับความนิยมนอกจากประชาชนในพื้นที่ อันเนื่องมาจากสาเหตุเกี่ยวกับบริบททางสังคม วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของพื้นที่ (นินาวาลย์ ปานากาเซ็ง แมงกาจิ, 2551: 5) แต่เมื่อพิจารณาด้านคุณภาพ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ทั้งประเภทมาตรา 15(1) และมาตรา 15(2) ส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่ควรปรับปรุง และยังคงประสบปัญหาในภาพรวมของด้านต่างๆ สามารถสรุปได้ดังนี้ (มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 2549: 3)

1. ปัญหาด้านการบริหารจัดการโรงเรียน

- 1.1 ขาดองค์กรในการบริหารระบบโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
- 1.2 ผู้บริหารขาดทักษะในการเป็นนักบริหาร
- 1.3 ขาดความพร้อมด้านสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่
- 1.4 รัฐสนับสนุนงบประมาณเฉพาะการสอนวิชาสามัญ
- 1.5 ครูลาออกบ่อยทำให้ขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน

2. ปัญหาด้านหลักสูตร

- 2.1 มีหลักสูตรที่แตกต่างกันระหว่างโรงเรียน
- 2.2 หลักสูตรขาดความต่อเนื่องเชื่อมโยงกันตั้งแต่ชั้นตาดิคาถึงชั้นสูงสุด
- 2.3 ขาดการนำวิชาสามัญและวิชาศาสนาบูรณาการเข้าด้วยกัน

3. ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน

- 3.1 แผนการสอนระหว่างโรงเรียนจัดไม่เหมือนกัน
- 3.2 ครูสอนไม่ตรงตามสาขาที่ตนถนัด
- 3.3 สื่อการสอน ห้องปฏิบัติการ ห้องเรียนไม่สอดคล้องกับจำนวนนักเรียน
- 3.4 ครูขาดความรู้ใหม่ๆ และทักษะกระบวนการสอน

นอกจากปัญหาข้างต้นแล้ว ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 ก็ประสบปัญหาต่างๆ หลายประการ ซึ่งทางมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา(2549: 7-35) ได้เสนอปัญหาดังกล่าว สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ผู้บริหาร บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในเรื่องการประกันคุณภาพ
2. ขาดความร่วมมือระหว่างบุคลากรในโรงเรียนในการดำเนินงานประกันคุณภาพ
3. การจัดระบบในการทำงานไม่เป็นระบบ
4. ไม่มีหน่วยงานดูแลด้านการประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่องจึงขาดความต่อเนื่องในการประกันคุณภาพ
5. ทุกครั้งที่มีการตรวจประเมินคุณภาพ โรงเรียน เกือบทุกโรงจะมีการพัฒนาโรงเรียนในลักษณะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและมุ่งเพียงเพื่อการตรวจสอบประเมินเท่านั้น
6. ขาดปัจจัยที่สำคัญในด้านต่างๆ ที่เอื้อต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพ เช่น เวลา วัสดุอุปกรณ์ บุคลากร
7. ภาครัฐให้บริการโรงเรียนเอกชนน้อยกว่าโรงเรียนของรัฐแต่ประเมินคุณภาพใช้เกณฑ์เดียวกัน

จากผลการประเมินภายนอกรอบแรก ปี พ.ศ. 2544 – 2548 จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 จำนวน 21 โรง โดยได้รับการประเมินมาตรฐานทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านผู้เรียน ด้านครู และด้านผู้บริหาร พบว่า จำนวนโรงเรียนที่มีผลการประเมินด้านผู้เรียนอยู่ในระดับคุณภาพดี คิดเป็นร้อยละ 41.49 พอใช้ ร้อยละ 44.89 และควรปรับปรุง ร้อยละ 13.61 ด้านครู อยู่ในระดับดี ร้อยละ 14.28 พอใช้ร้อยละ 73.81 และควรปรับปรุง ร้อยละ 11.91

ด้านผู้บริหารอยู่ในระดับดี ร้อยละ 23.81 พอใช้ ร้อยละ 75.24 และควรปรับปรุง ร้อยละ 0.95

ด้วยเหตุผลดังกล่าว สถานศึกษาจะต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษา โดยดำเนินการผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหารและการจัดการเรียนการสอนตามปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ดังนั้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจำเป็นต้องพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในให้เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยปัจจัยการบริหารหลายๆ ประการ ได้แก่ ภาวะผู้นำ ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน การจูงใจ การมีส่วนร่วม การติดต่อสื่อสาร การทำงานเป็นทีม โครงสร้างองค์การ และเทคโนโลยี

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่า ปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร และปัจจัยการบริหารใดบ้างที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผน การกำหนดนโยบายพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตลอดจนการกำหนดยุทธศาสตร์และกลวิธีที่จะนำไปสู่การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับของปัจจัยการบริหาร ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหาร กับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1
4. เพื่อค้นหาตัวแปรที่ใช้ในการพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1

สมมติฐาน

1. ปัจจัยการบริหาร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1

2. ปัจจัยการบริหาร อย่างน้อย 1 ตัว สามารถเป็นตัวพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1 ได้

ความสำคัญและประโยชน์

ด้านความรู้

1. ทำให้ทราบระดับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1
2. ทำให้ทราบระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1
3. ทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1 มีความสัมพันธ์กันในระดับใด และทิศทางใด
4. ทำให้ทราบตัวพยากรณ์ที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1

ด้านการนำไปใช้

1. ผลการวิจัยจะเป็นข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1 ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารโรงเรียนนำข้อมูลไปประกอบการช่วยเหลือ แนะนำ และสนับสนุนในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1 ให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น
3. ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางให้โรงเรียน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนเพื่อที่จะพัฒนาปัจจัยการบริหารด้านต่างๆ เพื่อส่งเสริม สนับสนุน ให้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1 มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
4. ใช้เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า วิจัยปัจจัยอื่นๆ ที่มีส่วนสัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1 ซึ่งมีขอบเขตด้านเนื้อหาดังต่อไปนี้

1.1 ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1 ประกอบด้วย

1.1.1 ภาวะผู้นำ

1.1.2 ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน

1.1.3 การจูงใจ

1.1.4 การมีส่วนร่วม

1.1.5 การติดต่อสื่อสาร

1.1.6 การทำงานเป็นทีม

1.1.7 โครงสร้างองค์การ

1.1.8 เทคโนโลยี

1.2 การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลาเขต 1 ตามกรอบแนวคิดกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องของกฎกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 ประกอบด้วย

1.2.1 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

1.2.2 การพัฒนามาตรฐานการศึกษา

1.2.3 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.2.4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.2.5 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

1.2.6 การประเมินคุณภาพการศึกษา

1.2.7 การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

1.2.8 การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนวิชาสามัญในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 จำนวน 878 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนวิชาสามัญในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามานะ (Yamane, 1973: 888) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 275 คน

3. ขอบเขตของตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากหน่วยงานทางการศึกษา นักวิชาการ เช่น (Hoy & Miskel: 2001, สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ: 2543, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ: 2543, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน: 2545, สถาบันวิจัยและพัฒนาระบบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา: 2546, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา: 2549, ศรีสมร: 2545, เก็จกนค: 2546, สมถวิล: 2546, วิเชียรและนำพิชญ์: 2548, สุขชาย: 2548, ชาญวุฒิ: 2548, สุณีัย: 2548, มานะ: 2549) ประกอบด้วย

3.1.1 ภาวะผู้นำ

3.1.2 ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน

3.1.3 การจูงใจ

3.1.4 การมีส่วนร่วม

3.1.5 การติดต่อสื่อสาร

3.1.6 การทำงานเป็นทีม

3.1.7 โครงสร้างองค์การ

3.1.8 เทคโนโลยี

3.2 ตัวแปรตาม คือ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 ตามกรอบแนวคิดกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องของกฎกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 ประกอบด้วย

3.2.1 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

3.2.2 การพัฒนามาตรฐานการศึกษา

- 3.2.3 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 3.2.4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 3.2.5 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
- 3.2.6 การประเมินคุณภาพการศึกษา
- 3.2.7 การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี
- 3.2.8 การผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้

1. ปัจจัยการบริหาร หมายถึง องค์ประกอบที่เอื้อต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 ประกอบด้วย ภาวะผู้นำ ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน การจูงใจ การมีส่วนร่วม การติดต่อสื่อสาร การทำงานเป็นทีม โครงสร้างองค์การ และเทคโนโลยี

2. ภาวะผู้นำ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่แสดงออกถึงการมีความรู้ ความสามารถในการบริหาร สามารถนิเทศ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน มีวิสัยทัศน์กว้างไกล สร้างสรรค์ผลงานอยู่เสมอ ใช้หลักเหตุผลในการบริหารงาน สามารถประสานงานกับบุคคล หรือหน่วยงานต่าง ๆ สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

3. ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน หมายถึง การบริหารจัดการอาคารสถานที่ ห้องเรียนให้เพียงพอ จัดแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ร่มรื่น สวยงามปลอดภัย จัดวัสดุอุปกรณ์อย่างเพียงพอ และใช้งานได้ มีแผนการใช้งบประมาณที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และมีการตรวจสอบและรายงานด้านการอย่างเป็นระบบ

4. การจูงใจ หมายถึง การสร้างจุดมุ่งหมายในการทำงาน การเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นและรับฟังข้อเสนอแนะ ให้ความสนใจต่อบุคลากรเป็นรายบุคคล สร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากร จัดระบบงานที่ดี มอบหมายงานตามความรู้ ความสามารถของบุคลากร พร้อมทั้งสร้างบรรยากาศในการทำงาน จัดเตรียมอุปกรณ์ที่เอื้อต่อการทำงานเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ

5. การมีส่วนร่วม หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องด้วยวิธีที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้บุคลากรได้ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบ ให้ความอิสระในการตัดสินใจอย่างเต็มที่ ใช้เทคนิคการตัดสินใจด้วยกระบวนการกลุ่ม สร้างความไว้วางใจในการ

แก้ปัญหาด้วยตนเอง ให้เกียรติ ickyong ชมเชยในความสำเร็จของบุคลากร

6. การติดต่อสื่อสาร หมายถึง การใช้เทคนิคและสื่อหลายๆ ทาง ใช้ภาษาที่ชัดเจน เข้าใจง่าย ใช้หลักเหตุผลในการสื่อสาร มีการกระทำที่สอดคล้องกับคำพูด และใช้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อให้เกิดความแน่ใจและเข้าใจตรงกัน

7. การทำงานเป็นทีม หมายถึง การสร้างความเชื่อถือนในคณะทีมงาน ส่งเสริมให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีการพัฒนาศักยภาพและความสามารถของทีมงาน เสริมสร้างความกระตือรือร้นในการทำงาน สร้างบรรยากาศความไว้วางใจซึ่งกันและกัน มอบหมายและมอบอำนาจในการทำงาน และมีการทบทวนผลการดำเนินงานเป็นประจำ ซึ่งผลที่ได้รับจะบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

8. โครงสร้างองค์การ หมายถึง การจัดบุคลากรให้มีความยืดหยุ่น มีสายการบังคับบัญชาที่สั้น สนับสนุนให้มีการประสานงานอย่างทั่วถึง จัดบุคลากรสอดคล้องกับความรู้ ความสามารถ และจัดกระบวนการดำเนินงานในเชิงบูรณาการเพื่อนำไปสู่เป้าหมายขององค์การ

9. เทคโนโลยี หมายถึง การศึกษาเทคโนโลยีที่จะนำมาใช้ พิจารณาความเหมาะสมกับงานที่จะนำมาใช้ เตรียมความพร้อมในการใช้งาน ติดตาม ประเมินผล และพัฒนา

10. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน หมายถึง กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษา การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และการผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

11. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ หมายถึง การแต่งตั้งคณะกรรมการการประกันคุณภาพ การกำหนดแนวทางการประกันคุณภาพ กำกับ ติดตามการดำเนินงานประกันคุณภาพ การจัดเก็บข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่เพื่อสะดวกในการนำไปใช้

12. การพัฒนามาตรฐานการศึกษา หมายถึง การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ เหมาะสมกับสภาพสถานศึกษา ความต้องการของชุมชนและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

13. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การจัดทำแผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยที่บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องได้ร่วมกันจัดทำอย่างเป็นระบบ มีการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายอย่างชัดเจนถูกต้อง มีการกำหนดแหล่งวิทยากรภายนอก บทบาทหน้าที่ของบุคลากรและผู้เรียน พร้อมทั้งจัดสรรงบประมาณและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

14. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานที่

บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องได้ร่วมกันจัดทำอย่างเป็นระบบ มีความชัดเจนถูกต้อง มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานตามแผน

15. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา หมายถึง การวางแผนการดำเนินงานเพื่อการกำหนดวิธีการ/มาตรฐานการตรวจสอบและทบทวน กำหนดคณะบุคคลที่รับผิดชอบ และสรุปผล พร้อมทั้งนำผลไปปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

16. การประเมินคุณภาพการศึกษา หมายถึง การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ตามระดับช่วงชั้นที่หลักสูตรกำหนดด้วยเครื่องมือที่ได้มาตรฐาน

17. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี หมายถึง การแสดงผลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในรอบปีภายในสถานศึกษา และเผยแพร่ต่อหน่วยงานต้นสังกัด และผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสะท้อนถึงคุณภาพผู้เรียน และศักยภาพสถานศึกษา โดยการแสดงหลักฐาน ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษากับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

18. การผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการจัดระบบประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง การตรวจสอบ ติดตาม ปรับปรุง และพัฒนาระบบการประกันคุณภาพให้มีประสิทธิภาพ

19. ครูผู้สอนวิชาสามัญ หมายถึง ครูที่ปฏิบัติงานสอนวิชาสามัญในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1

20. โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1 หมายถึง โรงเรียนเอกชน มาตรา 15(1) ซึ่งเป็นสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน ที่เปิดการเรียนการสอนวิชาศาสนาควบคู่วิชาสามัญ ในจังหวัดยะลา จำนวน 21 โรงเรียน